

Beretning til generalforsamlingen i Hjortespring Naturplejeforening d. 12. marts 2025

Tre bærende søjler

Vi nærmer os jo stærkt vores 25-års fødselsdag og derfor er det vel på sin plads med et vue over vores forening.

Hjortespring Naturplejeforening har som bekendt siden 2001 naturplejet en række områder omkring Kildegården.

Vi naturplejer fem folde omkring Kildegården henholdsvis Vest- og Nordfolden, Holmegårdsfolden, Fugletårnsfolden og Klausdalfolden. Ca. 10 ha.

Vi har naturplejet med kreaturer og får/lam.

Fra 2025 foreslår vi af hensyn til biodiversiteten, tilvæksten, arbejdsmængden og økonomien kun at afgrænse med kreaturer.

Vi foreslår for at sikre den bedst mulige naturpleje at gå op til 15 kreaturer.

Som sidst vil vi ha stude.

Det af flere årsager. Vi giver tyrekalve en chance så og sige levetidsforlænges de. Tyrekalve er jo ikke i højsæde i landbruget.

Vi får rolige og omgængelige dyr som har en god tilvækst og som udfører et godt biodiversitetsarbejde.

Vi afgrænser jo vore folde fra medio april til medio november. Dette ud fra at vores medlemmer har svært ved at tilse dyrene i vinterperioden da de ikke kan nå – efter fyraften – at komme til foldene i dagslys.

En sidegevinst ved dette er at vi i perioden uden dyr åbner alle led således mosens vilde dyr frit kan færdes i foldene ligeledes kan vi se at mange borgere også vandrer igennem dem.

Faktisk har vi det godt med ikke at monopolisere området året rundt. Det passer godt med vores filosofi om fællesskab.

Vi tror på at vi ved at så og sige deler området med både dyr og mennesker får skabt en god balance.

Vi er selvfølgelig spændte på hvad fornyelsen af plejeplanen for Smør- og Fedtmosen vil indebære. Vil vi kunne fastholde og få de to kommuner Herlev og Gladsaxe til at forstå at en holistisk tilgang giver den bedste og mest bæredygtige løsning.

Vi naturplejer ud fra ønsket om den tilstandsfredning - der først blev formuleret i de private fredninger der blev påbegyndt i starten af fyrrene og som er videreført i de efterfølgende fredninger af smør- og fedtmosen – videreføres.

Vi naturplejer på baggrund af en aftale om samarbejde mellem os og Herlev Kommune. Et samarbejde, som vi har været og er yderst tilfredse med siden starten i 2001.

Vi har ca. 45 familier der aktiv deltager i pasning og tilsyn med dyr ligesom de deltager i den daglige vedligeholdelse. Herudover har vi ca. 20 familier der er løsere tilknyttet foreningen.

Man kan dele vores arbejde op i tre bæredygtige elementer. Bæredygtig natur og miljø, social bæredygtighed og økonomisk bæredygtighed.

Vi naturplejer ved afgræsning.

Vi skaber på denne måde større biodiversitet. Vi skaber ved afgræsning levevilkår og levesteder for insekter mm. Vi regulerer tilvæksten af f.eks. tjørn, så området ikke springer i krat. Vi kortlægger biodiversitet ved jævnlig optælling af flora og fauna.

Vi tilstræber social bæredygtighed. Vi er et arbejdsfællesskab på ca. 45 husstande, som på skift, dagligt tilser dyrene. Vi fordeler arbejdsopgaverne, så de er tilpasset den enkeltes muligheder. Eks. vis. bleven af vores medlemmer som ikke længere magtede at tilse dyrene, udnævnt til "Egemor" dvs. hun passede og tilså egen, vi har plantet på en af foldene. En opgave vi nu har overdraget til Niels Egefar.

Ved at tilse dyrene daglig og give dem en kop roepiller gør vi dem menneskevanlige hvilket gør det mulig også for ikke dyrevante medlemmer at deltage i pasningen ligesom også børnefamilier kan deltage.

Vi arrangerer rundvisninger for grupper og har også jævnligt besøg fra områdets børneinstitutioner, ligesom vi altid stiller op og besvarer spørgsmål fra de mange, som bruger området. Det er vigtigt for os at bringe naturen og dyrene tæt på brugerne. Den bedste beskyttelse af området er at give forståelse og ejerskab hos brugerne.

Vi bestræber os på altid at være nærværende og deltagende i mosens aktiviteter. Vi vil ikke betragtes som fremmede der bare passer et arbejde.

Et eksempel er at vi her i 2025 i samarbejde med Frivilligcenter Herlev har et projekt med en række STU-elever hvor vi fortæller om frivilligt arbejde og naturpleje i praksis.

Vi vil sammen med de unge gøre et indhug i tjørnene i Vestfolden.

Vi er økonomisk bæredygtige i forhold til medlemmer og kommune.

Medlemmer køber kødandele ved indbinding. Ikke at kødet er økonomisk konkurrencedygtigt i forhold til f.eks. argentinsk oksekød, men, det er kød fra kreaturer, der har gjort nytte, haft et godt liv og har et betydeligt mindre klimaaftryk end det importerede.

Vi stiller gratis dyr til rådighed for afgræsningen. Vi tilser og passer dyrene ved frivillig arbejdskraft - dyrene tilses hver dag, ved at de samles og kontrolleres i forhold til trivsel og sygdomme. Vi har en bagvagt, som tager sig af hændelser, der f.eks. forstyrrer dyrene eller hvor der er sket brud på hegn.

Vi vedligeholder hegnene omkring foldene. Ca. 90 % af fejlene, reparerer vi selv og kun hvor der kræves specielle maskiner, rekvireres hjælp udefra. Vi klipper græs under hegnene regelmæssigt, så vi kan opretholde et tilstrækkeligt højt spændingsniveau, til dette har vi investeret i egne maskiner.

Ligeledes har vi bekostet og opstillet nødvendige læskure således dyrene i de mere åbne folde har ly for både sol og nedbør.

Vi får hvert år taget prøver af kød fra dyrene, for at kontrollere for evt. PFAS-forurening.

Imidlertid er vores omkostninger til drift gennem årene steget, så vi nu har driftsomkostninger på årligt ca. 18.000 kr. Omkostninger, som pålignes medlemmerne af foreningen, dels ved kontingent dels ved at lægge det på prisen på kød.

Denne situation er ikke holdbar i længden, og vi ansøger derfor Herlev Kommune, om at dække vores årlige driftsomkostninger.

Vi er af Herlev Kommune blevet bevilget et engangsbeløb på 18.000 kr. i 2025. Det er vi selvfølgelig glade for men for at sikre kontinuitet i vores arbejde ansøger jo vi om at få betaling af vores driftsomkostninger indføjet i græsningsaftalen mellem Hjortespring Naturplejeforening og Herlev Kommune.

Når og vi forventer at kunne sige når vi får dækket vores driftsomkostninger vil det også medføre og kræve at vi får en mere stringent medlemsregistrering og styret salgsproces. Det er et arbejde bestyrelsen så småt er startet op på.

Vi mener vi på baggrund af ovenstående løser en mangfoldig række af opgave og det på en for Herlev Kommune særdeles økonomisk fordelagtigt måde.

Denne måde - en holistisk tilgang afspejles ligeledes i de ændringer vi foreslår i vores vedtægter.

Som beskrevet har vi i bestyrelsen diskuteret om vores græsningsaftale var fair set i lyset af kommunens øvrige aktiviteter i mosen.

Det blev yderligere aktualiseret sidst på året hvor vi så ind i vigende bestillinger på kød fra kreaturerne og meget lave kg på lamme andelene.

Der var derfor enighed i bestyrelsen om at der måtte gøres en ekstra indsats.

Vi iværksatte derfor flere tiltag. Vi udbød en større mængde hakket oksekød og enkelte gode dele - f.eks. mørbrad, filet o.l.

Der var heldigvis stor efterspørgsel efter disse nye tilbud. Selv om de er arbejdskrævende vil vi i alt fald fastholde udbuddet af ekstra hakket oksekød. Udbuddet af de ekstra gode stykker kommer vi til at overveje. Det er en stor logistik opgave så måske bliver det hele til fars. Selvom det er lidt hårdt at hakke en mørbrad - men det gør jo vores hakket oksekød magre.

Det betød at vi kunne aftage det aftalte antal dyr og vi kom op på en mængde der kunne holde kg prisen nede.

Lige som tidligere år vil vi også teste for PFAS. Dette år vi vi tage prøver fra dyr der har gået i Vestfolden. Ikke at vi forventer noget alarmerende - men for en sikkerheds skyld.

Vi kiggede også på den økonomiske rentabilitet af udbud af lam.

Vi har jo haft det princip at kg pris på lam og okse var det samme. Men med de få kg lammekød har oksekødet måtte subsidieret prisen på dette i en grad vi ikke fortsat har kunnet forsvare over for aftagerne af oksekød.

Dette og det faktum at afgræsning med får og lam ikke fremmer biodiversitet - de er så at sige for effektive. Nogle kalder dem en animalsk plæneklipper. Det har gjort at vi anbefaler at sætte får og lamme afgræsning på pause.

Ligeledes er får og lam meget arbejdskraft krævende. Og på trods af at lammepatroljen virkelig har kæmpet og arbejdet hårdt- ja så mistede vi i år et får og har haft meget svag tilvækst hos lammene.

Overordnet set er det gået fint med kreaturerne gode rolige og omgængelige dyr. Selvom der jo også blandt dyr er forskellige personligheder og temperamenter. Nogen vil snakke og nogen spille op. Men alt i alt, så er det gledet stille og roligt. Som før nævnt har vi i år udelukkende haft stude.

Rideskolen var igen udfordret af den tørre start på sommeren og havde for lidt græs på deres marker. Vi kunne se at vi godt kunne have foder til vores dyr og også til nogle heste. Vi har derfor haft sommergæster fra rideskolen på besøg i Nordfolden i sommeren. Hyggeligt og sjovt med heste i mosen.

I år har vi været forskånet for problemer med hegnet. En enkelt hjørnestolpe er knækket. Men heldigvis var PODA hurtig på pletten med en ny pæl og en maskine til at ramme den ned.

Vi har i år fået frigjort forsyningen af spænding til vest- og nordfolden fra Kildegårdens hegn. Der er nu etableret egen spændingsgiver til de to folde. Det betyder vi ikke længere risikerer at stå med spændingsløse hegn hvis der bliver slukket for Kildegårdens hegn.

Vandforsyningen har fungeret. Solen er sommetider hård ved slangerne, men ikke mere end det hurtigt er repareret.

I år lykkedes det at få samlet de mange marksten det lå i hegnet ind til Klausdalfolden. Katrine og familie tog udfordringen op. Brugte et par dage og lavede den fineste stenhøj til glæde for snoge, padder og insekter. De har fået et skjul og en "radiator". Så nu går vi fået foreningens egen "Katrinehøj". Hatten af for dem der kan se det store i det små.

Endelig som nogen nok har bemærket så er der kommet en lille vignet på vores papir. Det er en gøgeurt. Gøgeurten findes i vores folde og vi har valgt den som vores logo fordi den symboliserer den mangfoldighed vi er med til at skabe. Vignetten er tegnet af Tove Rosendals barnebarn. På den måde er der trukket en tråd tilbage til en af vores stiftere Bjarne Rosendal.

Igen i år er der kun ros til både drift- og græsvagt. Det er rart og betryggende når vi ved, at alle er sig, sit ansvar bevist.

Vi har et forholdsvis stabilt antal medlemmer - vi vil naturligvis gerne være flere. Både fordi vi gerne vil have flere til at involvere sig i naturpleje og for at få forståelse for, hvad vi gør.

For at vise lidt om hvad vi gør og for at tiltrække flere medlemmer deltog vi i Herlev Festuge hvor vi delte telt med DN Herlev og Repair Café Herlev.

Vi vil selvfølgelig også gerne have flere aftagere, så vi fortsat kan have det antal dyr, der skal til for at naturpleje i den udstrækning vores folde kræver.

Vi bygger jo på fællesskab men vi mødes jo ikke så tit. Det vil vi prøve at råde bod på til sommer med mindst to fælles arrangementer. Dels en fælles grillaften og en tur ned til Niels på Møn. Måske hvis der er stemning for det en fornyet insektsafari.

Vi har i perioden holdt 7 bestyrelsesmøder – nogle ved egen – nogle på Kildegården. Tak til bestyrelsen for et godt samarbejde. Bestyrelsen fungerer som et godt team. Alle yder til fællesskabet og udfører de opgaver, den enkelte påtager sig.

Tak til medlemmer og vagter for et godt og samvittighedsfuldt arbejde.

Tak til leverandører og samarbejdspartner